

Krzysztof Janczukowicz

Podatki dochodowe w praktyce

z suplementem elektronicznym

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
Gdańsk 2015

Spis treści

Wstęp	11
Wyjaśnienie skrótów i miejsc publikacji dokumentów źródłowych	13
Część pierwsza. Ogólna	
1. Miejsce podatków dochodowych w systemie podatkowym	19
1.1. Rodzaje podatków ze względu na przedmiot opodatkowania	19
1.2. Rodzaje podatków dochodowych	22
1.3. Wpływy z podatków dochodowych	23
2. Podstawy prawne	27
2.1. Prawo krajowe	27
2.1.1. Zasada wyłączności ustawy	27
2.1.2. Lista obowiązujących aktów prawnych dotyczących podatków dochodowych	28
2.1.3. Zmiany przepisów o podatku dochodowym	33
2.1.4. Ocena przepisów o podatku dochodowym	34
2.2. Umowy międzynarodowe	35
2.3. Prawo UE	36
3. Podatnicy	39
3.1. Zasada powszechności opodatkowania (aspekt podmiotowy)	39
3.2. Zwolnienia podmiotowe z CIT	41
3.3. PIT czy CIT	42
3.4. Podatek dochodowy w spółkach osobowych	44
3.5. Szczególni podatnicy CIT	46
3.5.1. Podatkowe grupy kapitałowe	46
3.5.2. Spółki kapitałowe w organizacji	48
3.6. Mały podatnik	49
3.7. Zdolność podatkowa osób fizycznych	50
4. Przedmiot opodatkowania	53
4.1. Zasada powszechności opodatkowania (aspekt przedmiotowy)	53
4.2. Wyłączenia podatkowe	54
4.2.1. Klasyfikacja wyłączeń	54
4.2.2. Przychody z działalności rolniczej	56
4.2.3. Przychody z gospodarki leśnej	56
4.2.4. Przychody przedsiębiorców żeglugowych objęte podatkiem tonażowym	57
4.2.5. Przychody podlegające podatkom od spadków i darowizn	57
4.2.6. Przychody z czynności niezgodnych z prawem	60
4.2.7. Wyłączenia rodzinne	61
4.2.8. Zniesienie współwłasności	62
4.3. Zwolnienia przedmiotowe	63
4.3.1. Charakterystyka ogólna	63

4.3.2. Podział ze względu na przesłanki stosowania	66
4.3.3. Podział ze względu na funkcję	71
4.3.4. Podział ze względu na konieczność spełnienia dodatkowych warunków	73
4.3.5. Podział ze względu na rodzaj podatku	73
4.3.6. Podział ze względu na źródło przychodu.....	74
5. Podstawa opodatkowania	77
5.1. Podstawowe pojęcia	77
5.2. Przychód	78
5.2.1. Pojęcie przychodu.....	78
5.2.2. Ustalanie wysokości przychodu	81
5.2.3. Moment powstania przychodu	82
5.3. Koszty uzyskania przychodów.....	83
5.3.1. Rodzaje kosztów podatkowych.....	84
5.3.2. Rozliczanie kosztów podatkowych w czasie	88
5.4. Strata	88
5.5. Podatek zryczałtowany.....	90
5.6. Minimum podatkowe	94
6. Stawki podatku.....	97
6.1. Rodzaje i wysokość stawek	97
6.2. Preferencyjne obliczanie podatku.....	99
6.2.1. Małżonkowie.....	99
6.2.2. Osoba samotnie wychowująca dziecko	102
7. Ulgi podatkowe.....	105
7.1. Pojęcie i klasyfikacja ulg	105
7.2. Odliczenia od podstawy opodatkowania.....	108
7.2.1. Uwagi ogólne.....	108
7.2.2. Odliczanie składek na ubezpieczenia społeczne	109
7.2.3. Odliczanie darowizn.....	112
7.2.4. Ulga internetowa	115
7.2.5. Ulga rehabilitacyjna	116
7.2.6. Ulga technologiczna.....	116
7.2.7. Odliczanie wpłat na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego	118
7.2.8. Odliczanie podatku od świadczeń zwracanych przez podatnika.....	119
7.3. Odliczenia od podatku	119
7.3.1. Uwagi ogólne.....	119
7.3.2. Odliczanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.....	120
7.3.3. Ulga na dziecko	122
8. Pobór podatku.....	125
8.1. Dwa sposoby powstania zobowiązania podatkowego.....	125
8.2. Podatnicy, płatnicy i zaliczki	126
8.3. Rozliczenie roczne.....	129
8.3.1. Rok podatkowy i terminy rozliczeń rocznych	129
8.3.2. Roczne obliczenie podatku przez płatnika	131
8.4. Deklaracje podatkowe	132
8.4.1. Zagadnienia ogólne.....	132
8.4.2. PIT – zeznania roczne.....	133

8.4.3. PIT – formularze składane przez płatników	133
8.4.4. PIT – zryczałtowany	134
8.4.5. CIT	135
8.4.6. Podatek tonażowy	136
8.5. Właściwość organów podatkowych	136
8.6. Konsekwencje niewypełnienia obowiązków podatkowych	137
9. Rozliczenia zagraniczne	139
9.1. Zasady ogólne	139
9.2. Ustalanie rezydencji podatkowej	141
9.2.1. Osoby fizyczne	141
9.2.2. Osoby prawne	142
9.2.3. Certyfikat rezydencji	143
9.3. Ustalanie państwa, w którym opodatkowany jest przychód	143
9.4. Rozliczanie zagranicznych przychodów rezydentów polskich	145
9.4.1. Podatnik PIT	145
9.4.2. Podatnik CIT	149
9.5. Rozliczanie przychodów rezydentów zagranicznych osiągniętych w Polsce ..	150
 Część druga. Opodatkowanie poszczególnych źródeł przychodów	
10. Stosunek pracy	155
10.1. Pojęcie i rodzaje przychodów ze stosunku pracy	155
10.2. Wypłaty pieniężne	157
10.2.1. Uwagi ogólne	157
10.2.2. Wynagrodzenie	158
10.2.3. Zwrot wydatków	158
10.2.4. Odszkodowania	162
10.3. Świadczenia nieodpłatne albo częściowo odpłatne	163
10.3.1. Uwagi ogólne	163
10.3.2. Dowóz do pracy	166
10.3.3. Impreza firmowa	168
10.3.4. Korzystanie z mienia pracodawcy	169
10.3.5. Posiłki i napoje	172
10.3.6. Szkolenia	172
10.3.7. Świadczenia socjalne	173
10.3.8. Świadczenia zdrowotne	175
10.3.9. Ubezpieczenie pracowników	176
10.3.10. Ubiór służbowy	177
10.4. Koszty uzyskania przychodów	177
10.5. Pobór podatku	179
10.5.1. Zaliczki	179
10.5.2. Rozliczenie roczne	183
11. Działalność gospodarcza	185
11.1. Działalność gospodarcza jako źródło przychodów	185
11.1.1. Uwagi ogólne	185
11.1.2. Pozorne samozatrudnienie	186
11.2. Możliwe formy opodatkowania działalności gospodarczej	
osób fizycznych	187
11.2.1. Charakterystyka ogólna	187

11.2.2. Podatek liniowy	190
11.2.3. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	191
11.2.4. Karta podatkowa	193
11.2.5. Zestawienie porównawcze	195
11.3. Wielkości stanowiące przychód	197
11.3.1. Uwagi ogólne	197
11.3.2. Należności za wykonane świadczenia	197
11.3.3. Świadczenia nieodpłatne albo częściowo odpłatne	199
11.3.4. Zbycie majątku przedsiębiorstwa	203
11.3.5. Wniesienie wkładu do spółki	205
11.3.6. Odsetki i odszkodowania	207
11.3.7. Wygaśnięcie niezapłaconych zobowiązań	208
11.3.8. Wykonanie świadczenia niepieniężnego w miejsce zapłaty	210
11.3.9. Likwidacja działalności	211
11.4. Rozliczanie przychodów w czasie	217
11.4.1. Data powstania przychodu	217
11.4.2. Korekta przychodu	220
11.4.3. Różnice kursowe	221
11.5. Wielkości stanowiące koszty podatkowe	223
11.5.1. Zasady ogólne ustalania kosztów podatkowych	223
11.5.2. Amortyzacja	227
11.5.3. Wydatki zawinione przez podatnika	229
11.5.4. Wydatki o zabarwieniu osobistym	230
11.6. Rozliczanie kosztów w czasie	232
11.6.1. Data powstania kosztu podatkowego	232
11.6.2. Korekta kosztów	236
11.7. Księgi podatkowe	238
11.8. Pobór podatku	239
11.8.1. Zaliczki	239
11.8.2. Rozliczenie roczne	243
11.9. Opodatkowanie czynności między podmiotami powiązаныmi	245
11.10. Opodatkowanie transakcji z podmiotami z tzw. rajów podatkowych	248
12. Działalność wykonywana osobiście	251
12.1. Charakterystyka ogólna	251
12.1.1. Lista przychodów z działalności wykonywanej osobiście	251
12.1.2. Koszty uzyskania przychodów	253
12.1.3. Pobór podatku	255
12.1.4. Umowy do 200 zł	255
12.1.5. Rozliczanie przychodów rezydentów zagranicznych	257
12.2. Działalność artystyczna, literacka, publicystyczna, naukowa, oświatowa, trenerska i sportowa	259
12.3. Przychody duchownych	262
12.4. Przychody arbitrów	263
12.5. Czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych lub obywatelskich	263
12.6. Czynności zlecone przez organ władzy publicznej	264
12.7. Przychody osób należących do zarządu albo rady nadzorczej	266
12.8. Umowy zlecenia albo umowy o dzieło	267

12.8.1. Charakterystyka umów opodatkowanych na podstawie art. 13 pkt 8	267
12.8.2. Rozgraniczanie umowy o pracę i umów cywilnoprawnych	271
12.8.3. Rozgraniczanie z działalnością gospodarczą	273
12.8.4. Rodzaje przychodów	274
12.9. Kontrakty menedżerskie	274
13. Kapitały pieniężne	277
13.1. Charakterystyka ogólna	277
13.1.1. Dwie grupy przychodów i ogólne zasady ich opodatkowania	277
13.1.2. Pobór podatku	279
13.2. Odsetki	281
13.2.1. Rodzaje odsetek i odpowiadające im źródła przychodów	281
13.2.2. Odsetki w rozliczeniach zagranicznych	282
13.3. Udział w zyskach osoby prawnej	283
13.4. Udział w funduszu kapitałowym	285
13.5. Zbycie udziałów albo akcji	286
13.6. Wniesienie aportu	287
14. Prawa majątkowe	291
14.1. Uwagi ogólne	291
14.2. Przychody z praw własności intelektualnej	292
14.2.1. Rodzaje przychodów i rodzaje umów	292
14.2.2. Ustalenie źródła przychodów	293
14.3. 50% koszty uzyskania przychodów	295
14.3.1. Stosowanie do praw własności przemysłowej	295
14.3.2. Stosowanie do praw autorskich	297
14.3.3. Roczny limit 50% kosztów	302
14.4. Przychody z innych praw majątkowych	303
14.4.1. Rodzaje przychodów	303
14.4.2. Koszty uzyskania przychodów	305
14.5. Pobór podatku	305
15. Najem i dzierżawa	307
15.1. Rodzaje przychodów i formy ich opodatkowania	307
15.1.1. Zestawienie form opodatkowania przychodów z najmu	307
15.1.2. Rodzaje umów	308
15.1.3. Opodatkowanie leasingu	310
15.1.4. Wielkości stanowiące przychód	312
15.1.5. Moment powstania przychodu	313
15.1.6. Osiąganie przychodu przez małżonków	313
15.1.7. Zwolnienia przedmiotowe	314
15.2. Opodatkowanie na zasadach ogólnych	315
15.2.1. Koszty uzyskania przychodów	315
15.2.2. Pobór podatku	317
15.2.3. Dokumentacja	318
15.3. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	318
15.3.1. Warunki stosowania ryczałtu	318
15.3.2. Wysokość podatku	319
15.3.3. Pobór podatku	320
15.3.4. Dokumentacja	321

16. Odpłatne zbycie majątku	323
16.1. Charakterystyka ogólna	323
16.2. Rozgraniczanie z działalnością gospodarczą	325
16.3. Pojęcie zbycia	328
16.4. Przychód	330
16.4.1. Ujęcie ogólne.....	330
16.4.2. Określanie wysokości przychodu przez organ podatkowy	331
16.4.3. Koszty odpłatnego zbycia	332
16.5. Zbycie nieruchomości	332
16.5.1. Okres wyłączający opodatkowanie	332
16.5.2. Koszty uzyskania przychodów	335
16.5.3. Zwolnienia.....	338
16.5.4. Pobór podatku.....	340
16.5.5. Trzy reżimy opodatkowania – zestawienie	340
16.6. Zbycie ruchomości	341
16.7. Rozliczenia zagraniczne	343
17. Działy specjalne produkcji rolnej.....	345
17.1. Definicja	345
17.2. Zasady opodatkowania.....	346
17.2.1. Uwagi ogólne	346
17.2.2. Opodatkowanie według norm szacunkowych	346
17.2.3. Opodatkowanie na zasadach ogólnych	347
18. Emerytura i renta.....	349
18.1. Pojęcie przychodu z emerytury lub renty.....	349
18.2. Zwolnienia przedmiotowe	350
18.3. Koszty uzyskania przychodów.....	351
18.4. Problem ochrony socjalnej emerytów i rencistów.....	351
18.5. Pobór podatku.....	353
18.6. Rozliczenia zagraniczne	354
19. Inne źródła	357
19.1. Rodzaje przychodów	357
19.2. Ogólne zasady opodatkowania.....	357
19.3. Przychody ze źródeł nieujawnionych.....	359
19.4. Świadczenia nieodpłatne	361
19.4.1. Alimenty	361
19.4.2. Stypendia.....	362
19.4.3. Nagrody i wygrane	364
19.4.4. Odszkodowania	366
19.5. Zasiłki z ubezpieczenia społecznego	370
19.6. Kwoty wypłacone po śmierci członka OFE	370
19.7. Kwoty wypłacane z IKZE	371
19.8. Przychody z wyrobu wina	373
19.9. Pozostałe przychody	373
Bibliografia.....	375